

УДК 378.016:745/749(477)

DOI: <https://doi.org/10.37131/2524-0943-2024-52-2>

Наталія **Беня**
кандидатка мистецтвознавства,
доцентка, завідувачка кафедри художнього дерева
Львівської національної академії мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-2578-0555>

Остап **Патик**,
заслужений художник України,
старший викладач кафедри дизайну
Національного лісотехнічного
університету України

Сучасне декоративне мистецтво в системі мистецької вищої освіти України (на прикладі діяльності кафедри художнього дерева Львівської національної академії мистецтв)

Анотація. У статті основним акцентом є розвиток мистецької освіти в Україні та її взаємозв'язок з новими викликами, що постають перед художниками-педагогами в сучасних умовах. Особлива увага приділяється вищій художній освіті у галузі декоративно-ужиткового мистецтва, де виникає низка проблем і завдань, що вимагають негайного вирішення. Автор наголошує на вразливості таких видів мистецтва як художнє дерево, скло, кераміка, текстиль і метал у контексті сучасних змін і технологічних впливів. Зміни у понятті «декоративно-прикладне мистецтво» відображаються на стиранні меж між образотворчим і декоративно-прикладним, що вимагає нових підходів у мистецькій освіті. Розглянуто термінологічні виклики у сучасному мистецтвознавстві України. Проаналізовано і розглянуто історію становлення художньої освіти на західноукраїнських землях і роль кафедри художнього дерева у Львівській національній академії мистецтв у вихованні майбутніх фахівців з декоративно-ужиткового мистецтва. У статті обговорюються виклики, що постають перед художниками, які працюють з де-

ревом та деревообробною промисловістю загалом у сучасних умовах. Ці виклики є не лише загрозою, але й джерелом нових можливостей для застосування сучасних технологій у мистецтві художнього дерева спонукають художників до творчого пошуку вирішення не лише технологічних, але й образних аспектів робіт, відкриваючи нові перспективи для розвитку цього матеріалу в сучасному мистецтві.

Ключові слова: мистецька освіта, художньо-промислова школа, декоративне мистецтво, образотворче мистецтво.

Постановка проблеми. Динамічний розвиток сучасної мистецької освіти в Україні пов'язаний насамперед з новими викликами, що постають перед художниками-педагогами в теперішніх реаліях. Щодо вищої художньої освіти в галузі декоративно-ужиткового мистецтва важливо також наголосити, що в цій царині виникає багато проблем і завдань, які потребують нагального розв'язання. Наприклад, такі види декоративного мистецтва як художнє дерево, художнє скло, художня кераміка, художній текстиль і художній метал виявилися вразливими до змін і впливів сьогодення порівняно з живописом, графікою, скульптурою і дизайном. Адже для них украй важливе збереження давніх традицій, які є основою кожного з цих видів декоративного мистецтва, вмиле використання і застосування їх у поєднанні з новими технічними підходами та новими медіа [3]. Вплив новітніх технологій на традиційні методи обробки художнього скла, кераміки, дерева, металу поставив окреслені види перед неоднозначним вибором у подальшому розвитку. Змінилися підходи до трактування самого поняття «декоративно-прикладне мистецтво». Ці зміни вже тривають понад пів століття. Стираються межі між образотворчим і декоративно-прикладним мистецтвом. Художнє дерево, скло, метал, кераміка набувають рис образотворчості, втрачають свої ужиткові функції. Це призводить також до зміни парадигм у термінології [4]. Тому розвиток сучасної мистецької освіти є вкрай важливим і потребує нових підходів і розв'язань.

Аналіз останніх досліджень. Мистецька вища освіта в Україні в останні роки постає перед новими викликами. Важливими питаннями є проблеми тер-

мінології і дефініцій у мистецтві та дизайні, які порушують у своїх дослідженнях О. Голубець [4], М. Бокотей [3], Р. Шмагало [14], В. Прусак [10] та ін. Історію розвитку художньої і художньо-промислової освіти висвітлено у працях та розвідках Р. Шмагала [13], Л. Синишин [12], С. Мигаля, О. Волинської, А. Чебікіна, А. Дяченко [6] та ін.

Виклад основного матеріалу. Становлення художньої освіти на західноукраїнських землях було складним і тривалим. Особливо активно цей процес відбувався у XIX ст. Мистецька освіта спиралася на підтримку численних товариств, повітових і міських рад, музеїв, окремих меценатів. Так, за сприяння колективу Музею художніх промислів у Львові було відкрито Художньо-промислову школу [12]. Від заснування закладу починається розвиток професійної мистецької вищої освіти на західноукраїнських теренах. Хоча варто відзначити, що професійна художня освіта має глибоке коріння ще з часів формування ремісничих і цехових об'єднань періоду середньовіччя [11].

Активний поступ художньо-промислової освіти на початку XX ст. чи не найбільше вплинув на формування сучасного декоративно-ужиткового мистецтва і на сучасну художню освіту. Збереження традицій та їхній розвиток у практичній площині — важливе завдання, яке сьогодні постає перед фахівцями з різних галузей декоративно-ужиткового мистецтва. Ключову роль у цьому процесі мають відігравати митці, від яких залежить майбутнє сучасного художнього дерева України і чиє мистецьке формування прямо пов'язане з якістю фахової підготовки.

Чітка послідовність у розвитку освіти в галузі декоративно-прикладного мистецтва Львова є важливим чинником для підтримання культурної спадщини та забезпечення поступовості художнього процесу. Львів, з його багатою історією та культурною різноманітністю, завжди був центром розвитку декоративно-ужиткового мистецтва. Особливу роль у цьому процесі відіграв Львівський державний інститут прикладного та декоративного мистецтва (сьогодні — Львівська національна академія мистецтв), заснований на традиціях регіону та орієнтований на впровадження нових технологій.

Традиційні різновиди декоративно-ужиткового мистецтва, що розвивалися у Львові, включають художню кераміку, художнє скло, художнє дерево і художній метал. Ці галузі мистецтва завжди мали особливе значення для регіону, відображаючи його

унікальні етнокультурні особливості та естетичні уподобання. Вони не тільки зберігали свою актуальність, але й адаптувалися до нових художніх напрямів, зокрема постмодернізму.

Чітка послідовність у розвитку освіти в цій галузі забезпечується через систематичний підхід до навчання, де викладачі передають студентам не лише технічні навички, але й добре володіння принципами композиції, академічної школи в рисунку, живописі та скульптурі.

Значну роль у збереженні традицій та розвитку освіти в галузі декоративно-прикладного мистецтва Львова відіграють культурні та освітні інституції міста. Їхня діяльність спрямована на підтримку і розвиток художнього потенціалу студентів, надання їм можливостей для самореалізації та впровадження інновацій у традиційні види мистецтва. У цьому контексті важливою є взаємодія між академічними закладами, музеями, галереями та майстернями, що створює сприятливе середовище для творчого обміну і навчання.

Одним з ключових аспектів у збереженні традицій є організація виставок, майстер-класів та інших заходів, які дозволяють студентам і молодим художникам демонструвати свої роботи широкій аудиторії, обмінюватися досвідом з колегами та отримувати зворотний зв'язок від професіоналів. Це сприяє не лише професійному зростанню, але й популяризації сучасного декоративного мистецтва.

Також важливим є співробітництво з міжнародними художніми інституціями та участь у міжнародних проєктах і конкурсах. Це дає можливість львівським митцям знайомитися з новими тенденціями у світовому мистецтві, представляти свої роботи на глобальному рівні та вносити нові ідеї у власну творчість. Така інтеграція у світовий культурний контекст збагачує місцеві традиції та сприяє їх адаптації до сучасних умов.

Як зазначає О. Голубець, особливу роль декоративно-ужиткового мистецтва у Львові визначав ще один фактор — своєрідний місцевий «винахід», особливий шлях подолання ідеологічних обмежень [5]. У радянській класифікації мистецтв «декоративно-ужиткове» мистецтво вважалося третьорядним (після «монументального» та «образотворчого»), оскільки не мало можливості втілювати «найпереводші ідеали» і не підлягало суворому контролю. Відчувши цю «слабкість» ідеологічної системи, частина художників свідомо спрямувала свою творчу енергію у сферу декоративно-ужиткового мисте-

цтва. Це підтверджує принцип збереження творчої енергії, що перетікає з одного середовища в інше.

Те, що було заборонене в скульптурі, втілювалося в декоративно-ужитковому мистецтві. Спочатку це проявлялося через художню кераміку, а згодом – через художнє скло, дерево та метал, що стало очевидним, хоча самі скульптори часто не визнавали цього. Формувалася своєрідна «зона взаємопроникнення», зона інтенсивних кольоропластичних експериментів на межі скульптури та декоративно-ужиткового мистецтва. Останнє швидко втрачало свою традиційну функціональність, надаючи перевагу унікальним композиціям виставочого характеру. Ця тенденція зберігається до сьогодні, повністю відповідаючи засадам постмодернізму, з його необмеженим творчим простором без видимих меж і кордонів [5].

Кафедра художнього дерева у Львівській національній академії мистецтв своєю історією відображає шлях становлення і розвитку вищої мистецької освіти у Львові та бере початок як окремий відділ від заснування установи 1946 р. Кафедра сьогодні продовжує традиції українських шкіл художнього дерева, зокрема художнього столярства і різьблення Львівщини та етнорегіонів Бойківщини, Гуцульщини, Лемківщини, адаптуючи їх до сучасної професійної мистецької творчості, що дає можливість випускникам знайти своє місце в умовах сучасних ринкових відносин [3]. На кафедрі у різні роки працювали відомі художники, дизайнери, діячі культури і мистецтва Євген Нагірний, Борис Кричевський, Мирон Вендзілович, Мирон Яців, Володимир Любченко, Станіслав Мигаль, Ігор Стеф'юк, Дарій Грабар, Володимир Тарнавський, Володимир Жишкович та ін.

Навчання у закладі вищої освіти ґрунтувалося на злитті традиційних і сучасних уявлень щодо можливостей формотворення декоративних виробів із дерева, вдосконаленні теоретичних і практичних навичок. Отже, коротко про історію створення кафедри художнього дерева [4]:

1946 р. — заснована як меблево-інтер'єрний відділ. Першим його завідувачем (1946–1951) був відомий львівський архітектор, доцент Євген Нагірний;

1951–1960 роки — змінена назва відділу — «художня обробка дерева». Завідувачі: Борис Кричевський (1951–1952), Федір Павлюченко (1952–1954), Микола Смірнов (1954–1960);

1960–1975 роки — на базі відділу створено кафедру проєктування меблів і оформлення інтер'єрів. Завідувачі: Микола Смірнов (1960–1968), доцент

Мирон Вендзелович (1968–1975);

1975–1982 роки — завідувачі кафедри проєктування інтер'єру та меблів: лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка, професор Мирон Вендзелович (1975–1978), кандидат архітектури, доцент Станіслав Мигаль (1978–1982);

1982–1989 роки — завідувач кафедри проєктування меблів: кандидат архітектури, доцент Станіслав Мигаль;

1989–2009 роки — кафедра художніх виробів з дерева. Завідувачі: доцент Ілля Іванів (1989–1996), приват-доцент Дарій Грабар (1996–2002), заслужений художник України, доцент Володимир Тарнавський (2002–2009);

від 2009 р. — кафедра художнього дерева. Завідувачі: заслужений художник України, доцент Володимир Тарнавський (2009–2013), старший викладач Володимир Іванишин (2013–2014), народний художник України, професор Іван Микитюк (2014–2015), заслужений діяч мистецтв України, доцент, приват-професор Святослав Мартинюк (2015–2021), від 2021 р. — кандидат мистецтвознавства, доцент Наталія Бенях.

Кафедра художнього дерева сьогодні здійснює широкий спектр практичних, теоретично-концептуальних, пошукових робіт. Її випускники працюють у багатьох регіонах нашої держави та за кордоном. Вони займаються різними видами художнього дерева — виробництвом меблів, художнім оздобленням інтер'єрів, ландшафту, артоб'єктами, інсталяціями, пластиком малих форм у середовищі тощо [7]. Серед випускників можемо назвати відомих художників, дизайнерів, скульпторів і реставраторів. Зокрема, назвемо лише невелику частину з випускників кафедри — Т. Бенях, Т. Котляр, В. Молинь, Є. Кучер, Д. Шавала, А. Савчук, В. Голубов, Р. Хрущ, І. Соловейов, Є. Палаус, Н. Симотюк, Є. Тітенков, І. Зварич, С. Деркач та ін. Викладачі й студенти кафедри є учасниками міжнародних пленерів, фестивалів, всеукраїнських виставок і конкурсів.

Гострі виклики сучасності, які постають перед художниками, що працюють з деревом, виникають також і перед деревообробною промисловістю України та світу. Але вони теж є рушійною силою, що дає змогу застосовувати й адаптувати новітні технології у сучасному художньому дереві, створюють нові перспективи розвитку цього матеріалу сьогодні. Нові виклики спонукають художників до пошуку шляхів розв'язання проблемних питань не тільки в технології, а і в образному вирішенні творів.

Багато молодих художників, як випускник кафедри і викладач Назар Симотюк, напрацьовують авторські техніки обробки художнього дерева, експериментують з матеріалом і традиційними техніками. Предметна творчість є основою, що дає можливість пошуку нових пластичних форм. Важливим є художній зміст, що допомагає увявити матеріальне оточення людини як основу художньої культури певної епохи, певного регіону, на якій ґрунтується мистецтво. Саме цьому має приділятися основна увага педагога під час формування силабусів і робочих програм. Якщо умовно окреслити коло предметної творчості у царині художнього дерева, то воно охоплює суто ремісничі форми обраного фаху та концептуальні елементи образного бачення студента. У центрі цього кола є декоративно-ужиткове мистецтво.

Декоративно-ужиткове мистецтво дає можливість не лише опанувати певні техніки чи прийоми, а й набути умінь мислити категоріями тієї чи іншої культури, сприймати її очима, оперувати її образами [1]. На кафедрі викладачі намагаються сформувати завдання так, щоб студент здобував високі фахові уміння, зміцнював знання з технології, засвоював наукові дослідження і вмів визначити концептуальне значення виконаної роботи. Адже, створюючи матеріальне середовище, людина розв'язує не лише утилітарні задачі, вона виражає у формі та внутрішньому наповненні речей своє світосприйняття.

Художники, що працюють з деревом, мають також володіти винятковими якостями образного мислення. Їм потрібне своєрідне вміння відтворювати матеріал графічними та пластичними засобами. Програма базових мистецьких дисциплін кафедри побудована з урахуванням специфіки матеріалу (дерево та похідні), спрямована відповідно до потреб образного або конструктивного мислення, образного спеціалізованого напрямку. Велику увагу приділяють комп'ютерному проектуванню. Дисципліну викладають, узгоджуючи завдання в навчальних програмах або силабусах з курсом 3D-моделювання і комп'ютерного проектування.

Також украй важливим сьогодні є обмін досвідом серед художників, які працюють із художнім деревом. Адже їхня діяльність охоплює ужиткові речі, меблі, декоративні пласти, предмети сакральної тематики і церковного обладнання, артоб'єкти тощо. Для цього важливим є проведення міжнародних пленерів, резиденцій, фестивалів, мистецьких акцій за участю представників кафедри художнього дерева, що сприятиме створенню ефективної ак-

тивної платформи для обміну досвідом. Така форма співпраці художників допомагає актуалізації нових художніх практик. До прикладу, проведена на базі кафедри резиденція «Художнє дерево: екзистенція і форма» мала на меті створити поле продуктивної взаємодії випускників, викладачів і студентів, художника і місця. Особливо у час війни – це поле рефлексій і переосмислень ідей, традицій, досвіду. Учасники резиденції працювали у майстерні й аудиторіях кафедри 3–5 квітня 2023 р. У резиденції брали участь: Назар Симотюк, Роман Яців, Дмитро Шавала, Ігор Соловійов, Володимир Іванишин, Василь Мамчур, Артур Кушнар'юв, Станіслав Збирун, Ана Яцина, Катерина Пугач, Остап Гаєвишин. Основним завданням резиденції було використання уламків ворожих ракет, снарядів, гільз у творчих композиціях і рельєфах. Таким чином кожен міг по-особливому виявити свої рефлексії щодо теми війни в Україні. Виконані твори в межах резиденції були представлені на виставці «На межі» у Галереї ЛНАМ. Учасниками виставки стали студенти, випускники та викладачі трьох кафедр факультету декоративно-прикладного мистецтва ЛНАМ.

«На межі» – це унікальний проєкт, що глибоко проникає в питання про природу мистецтва, закликаючи думати про межі, які розділяють мир і насилля, гармонію і хаос. Це проєкт, де мистецтво зустрічається з жахом війни і одночасно розвиваються межі, які існують між життям і вбивством, природою і зброєю [8].

Особливий естетичний ефект і глибина теми передається неочікуваним поєднанням матеріалів: кераміка, відома своєю крихкістю, створює контраст з жорсткістю заліза та гострих уламків зброї; дерево, зі своєю органічною естетикою, привносить елементи природи і життєвої сили. Натомість метал символізує силу, жорсткість і суворість. Металеві деталі можуть мати гострі контури та різні текстури, які створюють враження напруги та небезпеки.

Такий синтез матеріалів – це насамперед про емоційне сприйняття. Вони стикаються і співіснують у творчому процесі, створюючи різкий контраст і привертаючи увагу до питань меж, які виникають у житті, війні та мистецтві. Проєкт також акцентує на вражаючій силі духу та життєстійкості українців. Так, використовуючи уламки зброї, що була спрямована проти нас, з'являються унікальні твори мистецтва, що стають символом виживання і відповіддю на насилля.

Кафедра художнього дерева ЛНАМ – це єдина

освітня програма у системі вищої академічної освіти України. Здійснює підготовку фахівців освітнього рівня «бакалавр» і «магістр». Випускники кафедри мають можливість продовжити творчі і наукові дослідження на третьому освітньому рівні доктора філософії і доктора мистецтва. Під час навчання здобувачі вивчають функціональні, технологічні, формотворчі та пластично-образні властивості художнього дерева. Пріоритетними при формуванні цілісності професійної підготовки здобувачів освіти є засвоєння ключових ідей, вироблених тривалою еволюцією українського народного мистецтва, традицій Львівської мистецької школи, з їх концептуальним осмисленням та інтеграцією у сучасне мистецтво. Використання інноваційних методів і екотехнологій у формотворенні, широкий спектр навичок роботи у різних напрямках – від скульптурної пластики до «нішевих» авторських ужиткових виробів, робить освітню програму унікальною в сучасному освітньому просторі.

Набуттю соціальних навичок також сприяють: використання інтерактивних форм і методів навчання (майстер-класи, робота в майстернях кафедри художнього дерева, виставкові проекти, дискусії, навчальні екскурсії. На кафедрі створено мінівиставкову зону для студентів, де вони можуть реалізувати свої креативні ідеї, ініціативність, лідерство і роботу в команді. Здобувачі залучаються до формування експозицій, участі у виставках Галереї ЛНАМ, формування експозиції «Зона взаємопроникнення» у рамках І Львівського тижня скульптури [5; 9], «Наші. Магістри 2022» (січень 2023) [8]. Участь у виставках: «ДЕ:ФОРМА», квітень 2017; «THE WOOD». 2017 р.; «Сучасне декоративне мистецтво. Молода генерація» 2018 р.

Оновлення контенту освітніх компонентів освітньої програми «Художнє дерево» відбувається з метою врахування змін, що відбуваються передусім у тому професійному полі, в якому освітня програма має реалізовуватися (творчому, науковому і виробничому), а також з метою врахування змін на ринку освітніх послуг та на ринку праці. Оновлення та доповнення необхідне для максимальної відповідності лекцій і практичних занять розвитку і трансформаціям сучасного вітчизняного та світового образотворчого і декоративного мистецтва, предметного дизайну. Удосконалення змісту компонентів освітньої програми здійснюється з урахуванням досягнень і в галузі сучасних художніх практик, з якими науково-педагогічні працівники

кафедри знайомляться на українських і міжнародних виставках, мистецьких проєктах, симпозиумах і пленерах, науково-практичних конференціях, семінарах, а також у процесі наукового стажування і підвищення кваліфікації на базі вітчизняних і зарубіжних ЗВО та академічних установ. Професор Яців Р. М. брав участь у міжнародній конференції і мистецькому проєкті «Екологічний ракурс» (м. Лодзь, Лодзька Політехніка Польща, жовтень-листопад 2022 р.), є членом Жюри Міжнародної триєнале сучасного мalarства «Srebrny Czworokąt» (Перемишль, Польща) 2015–2022, куратором виставки «Химери сучасності: саморефлексії та метафізика» у межах триєнале «Srebrny Czworokąt», Н. Симолюк брав участь у Міжнародній виставці Nord Art-2021 (Бюдельсдорф, Німеччина). Роботи, представлені на виставці, були відзначені у форматі українського павільйону. Цей виставковий досвід і участь у проєкті були враховані при формуванні силабусу дисципліни «Презентація творчості». В. Іванишин брав участь у міжнародному пленері «Partnerstwo i wspolpraza» у м. Холм (Польща) 25.07.–31.07.2022 р. Отримана у процесі обміну досвідом інформація використана у методичних рекомендаціях для студентів «Пластика у відкритому середовищі». Єгор Тітенков застосував набутий практичний досвід у проєктах міжнародної компанії «Visco CG. Architectural Visualization Studio». Матеріали наукового стажування Н. Бенях 2021 р. у Білостоцькому університеті (Польща) були використані при укладанні лекційних курсів для дисциплін «Історія художнього дерева», «Викладання мистецьких дисциплін і культура мовлення», «Історія мистецтва за фахом». Оновлення освітньої програми проводиться на основі принципу академічної свободи та врахування інтересів і побажань здобувачів вищої освіти. Моніторинг творчих і наукових інтересів здобувачів вищої освіти проводиться шляхом опитувань та анкетувань, результати яких аналізуються і враховуються на початку кожного навчального року. За результатами аналізу до практичних і лекційних занять, силабусів вносяться необхідні зміни.

Співпраця з іншими ЗВО дозволяє з різних аспектів виявити сильні та проблемні аспекти діяльності освітньої програми. Саме тому до участі в її обговоренні залучались фахівці з різних галузей освіти, культури та бізнесу. Зокрема, рецензію на ОП «Художнє дерево» надали: завідувач кафедри дизайну Національного лісотехнічного університету України, доктор педагогічних наук, доцент Володимир Прусак, старший науковий співробітник відділу

мистецтвознавства Інституту народознавства НАН України, кандидат мистецтвознавства Володимир Жишкович, судовий експерт у галузі «Мистецтвознавчі дослідження» Сергій Следзь. Залучення до рецензування і обговорення освітньої діяльності кафедри художнього дерева дало можливість з різних боків розглянути перспективи і можливості розвитку програми, враховуючи досвід інших освітніх, музейних і культурних закладів. Що стосується співпраці з Національним лісотехнічним університетом України, то вкрай важливим і цікавим для кафедри художнього дерева ЛНАМ є напрямок роботи колег-дизайнерів у сфері екотехнологій у меблевій справі та деревообробці. Оскільки екологічні знання за своїм змістом мають міждисциплінарний характер, то досвід кафедри дизайну НЛТУ, який зосереджений на екотехнологіях у меблярстві, стане добрим підґрунтям для навчально-освітнього процесу ОП «Художнє дерево» ЛНАМ.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, основним фокусом кафедри і освітньої програми «Художнє дерево» є практично орієнтоване навчання. Освітня програма передбачає фундаментальне вивчення теоретичних і практичних дисциплін, проходження практики, а також адаптації провідних світових практик у цій сфері з метою розвитку, вивчення та популяризації регіональних традицій художнього дерева та предметного дизайну. Акцент у навчальних дисциплінах зроблено на критеріях і технологіях сучасного формально-образного мислення, здатності студентів успішно розкривати свою індивідуальність у різних жанрово-функціональних спеціалізаціях художнього дерева.

Забезпечення якісної освіти в галузі декоративно-прикладного мистецтва також передбачає постійне оновлення навчальних програм, включення нових дисциплін та технологій, які відповідають сучасним вимогам і потребам ринку. Викладачі повинні бути в курсі останніх досягнень у своїй галузі та передавати ці знання студентам, стимулюючи їх до самостійного пошуку і творчого експерименту.

Отже, збереження традицій і чітка послідовність у розвитку освіти в галузі декоративно-прикладного мистецтва Львова базуються на гармонійному поєднанні історичної спадщини і сучасних інновацій. Це дозволяє не лише підтримувати високий рівень художньої майстерності, але й сприяти розвитку нових, унікальних напрямків у мистецтві, які збагачують культурний ландшафт Львова та облас-

ті. Збереження і розвиток цих традицій є важливим внеском у загальноукраїнську та світову культурну спадщину, що підтверджує значущість декоративно-прикладного мистецтва у сучасному світі.

Роботу кафедри художнього дерева Львівської національної академії мистецтв сьогодні потрібно значно розширювати і залучати до неї досвід інших навчальних закладів. Насамперед необхідно сформувати осередок підготовки сучасного художника у галузі художнього дерева як цікавий «мистецький проєкт», що триває і є складником соціокультурного простору сучасного мистецтва України, як базу чи платформу для популяризації українського художнього дерева у світі.

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич. М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів : Світ, 1993. 272 с.

2. Бенях Н. Кафедра художнього скла у Львівській національній академії мистецтв: унікальний осередок сучасного склярства. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2019. Вип. 41. С. 53–56. doi:10.37131/2524-0943-2019-41-04.

3. Бокотей М. Постстудійні тенденції у світовому художньому склі: роль інституційного впливу. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2023. Вип. № 51. С. 24–32. DOI: 10.37131/2524-0943-2023-51-3

4. Голубець О. Проблеми термінології: Рудименти минулого. *МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія*: 36. наук. пр. з мистецтвознавства і культурології. 2008. Вип. 4–5. С. 64–71

5. Голубець О. Виставка «Зона взаємопроникнення» у Галереї ЛНАМ у рамках Львівського тижня скульптури. Львівська національна академія мистецтв. URL : <https://lnam.edu.ua/uk/event/vistavka-zona-vzajemoproniknennja-u-galereji-lnam-v-ramkax-lvivskogo-tizhnja-skulpturi.html> (дата звернення: 24.04.2024)

6. Дяченко А. Особливості розвитку закладів художньо-промислової освіти Центрально-Східної Європи. *EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society*. 2019. 17 (I), 89–104. <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2019.1-I.07>

7. Львівська академія мистецтв. Альманах'94. Львів : ЛАМ, 1995. С. 1–3.

8. Львівська національна академія мистецтв : офіційний сайт. URL : <https://lnam.edu.ua/uk/home.html> (дата звернення 23.05.2021).

9. Перший Львівський тиждень скульптури. Zbruch. URL : <https://zbruch.eu/node/113878> (дата звернення: 24.04.2024)

10. Прусак В. Система неперервної екологічної підготовки майбутнього дизайнера: когнітивний аспект. *Історія педагогіки*. 2011. № 21. С. 392–400.

11. Русакова Л. Художня освіта в Україні другої половини XIX – початку XX століття: історія та педагогічні пошуки. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2014. № 9 (Ч. 2). С. 279–285.

12. Синишин Л. Передумови становлення художньо-промислової

освіти Галичини в історико-педагогічному контексті кінця XIX ст. *Освітологічний дискурс*. 2015. № 4 (12). С. 207–217.

13. Шмагало Р. Мистецька освіта в Україні середини XIX – середини XX ст.: структурування, методологія, художні позиції. Львів : Українські технології, 2005. 742 с.

14. Шмагало Р. Образотворче, декоративне мистецтво і дизайн: актуальні питання кореляції термінології. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2023. Вип. № 51. С. 155-163. DOI: 10.37131/2524-0943-2023-51-15

REFERENCES

1. Antonovych, E., Zakharchuk-Chugai, R., Stankevich, M. (1993). *Decorative and applied art*. Lviv: Svit, 272 p.

2. Benyakh, N. (2019). Department of art glass at the Lviv National Academy of Arts: a unique center of modern glassmaking. *Bulletin of the Lviv National Academy of Arts*. Issue 41. P. 53–56. doi:10.37131/2524-0943-2019-41-04.

3. Bokotey, M. (2023). Post-studio trends in world art glass: the role of institutional influence. *Bulletin of the Lviv National Academy of Arts*. Issue No. 51. P. 24–32. DOI: 10.37131/2524-0943-2023-51-3

4. Holubets, O. (2008). Problems of terminology: Vestiges of the past. *MIST: Art, history, modernity, theory: Collection of science in art history and cultural studies*. Issue 4–5. P. 64–71.

5. Holubets, O. Exhibition "Zone of Interpenetration" in the LNAM Gallery as part of the Lviv Sculpture Week. Lviv National Academy of Arts. URL: <https://lnam.edu.ua/uk/event/vistavka-zona-vzajemoproniknennja-u-galereji-lnam-v-ramkax-lvivskogo-tizhnja-skulpturi.html> (access date: 04/24/2024)

6. Dyachenko, A. (2019). Peculiarities of the development of institutions of art and industrial education in Central-Eastern Europe. *EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society*. Vol. 17 (I), 89–104. <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2019.1-I.07>

7. Lviv Academy of Arts. Almanac '94. Lviv: LAM, (1995). P. 1–3.

8. Lviv National Academy of Arts: official website. URL: <https://lnam.edu.ua/uk/home.html> (access date 05/23/2021).

9. The first Lviv sculpture week. Zbruch. URL: <https://zbruch.eu/node/113878> (access date: 24.04.2024)

10. Prusak, V. (2011). The system of continuous ecological training of the future designer: cognitive aspect. *History of pedagogy*. Vol. 21. P. 392–400.

11. Rusakova, L. (2014). Art education in Ukraine in the second half of the 19th and early 20th centuries: history and pedagogical research. *Problems of modern teacher training*. Vol. 9 (Part 2). P. 279–285.

12. Synyshyn, L. (2015). Prerequisites for the formation of artistic and industrial education in Galicia in the historical and pedagogical context of the end of the 19th century. *Educational discourse*. Vol. 4 (12). P. 207–217.

13. Shmagalo, R. (2005). Art education in Ukraine in the mid-19th – mid-20th centuries: structuring, methodology, artistic positions. Lviv: Ukrainian Technologies, 742 p.

14. Shmagalo, R. (2023). Fine, decorative art and design: topical issues of terminology correlation. *Bulletin of the Lviv National Academy of Arts*. 2023. Issue No. 51. P. 155–163. DOI: 10.37131/2524-0943-2023-51-15

ANNOTATION

Natalia Benyakh. Ostep Patyk. Modern decorative Art in the System of Art Education of Ukraine (on the example of the activity of the department of Art Wood of the Lviv National Academy of Arts). In the article, the main emphasis is on the development of modern art education in Ukraine and its relationship with the new challenges facing artists-pedagogues in modern conditions. Special attention is paid to higher art education in the field of decorative and applied art, where a number of problems and tasks arise that require immediate solutions. The author emphasizes the vulnerability of such art forms as artistic wood, glass, ceramics, textiles and metal in the context of modern changes and technological influences. Changes in the concept of "decorative and applied art" are reflected in the blurring of boundaries between fine and decorative and applied art, which requires new approaches in art education. The terminological challenges in the modern art of Ukraine are considered. The history of the formation of art education in the western Ukrainian lands and the role of the department of artistic wood at the Lviv National Academy of Arts in the education of future specialists in decorative and applied art are analyzed and considered. The article discusses the challenges facing artists who work with wood and the woodworking industry as a whole in today's environment. These challenges are not only a threat, but also a source of new opportunities for the application of modern technologies in artistic wood. They encourage artists to creatively search for solutions to not only technological, but also figurative aspects of works, opening new perspectives for the development of this material in modern art.

Key words: art education, art and industrial school, decorative art, fine art.